Rapport

Innsats for arbeidslivet

Fagligpolitisk regnskap - mai 2009

STATSMINISTERENS KONTOR

Innsats for arbeidslivet 5
1. Trygg pensjonen 6
2. Forsvar sykelønnsordningen 7
3. En styrket arbeidsmiljølov 8
4. Kamp mot privatisering 9
5. Sosial dumping 13
6. Arbeid til alle 14
7. En aktiv industri- og næringspolitikk 16
8. Likestilling 18
9. Et organisert arbeidsliv 20

Innsats for arbeidslivet

I Soria Moria-erklæringen ble kampen mot arbeidsledighet og et inkluderende arbeidsliv framhevet som et av flertallsregjeringens viktigste områder. Arbeidstakerrettigheter, arbeidsmarkedstiltak og innsats mot sosial dumping er spesielt vektlagt i erklæringen.

Etter tre år med sterk vekst i sysselsettingen og kraftig nedgang i arbeidsledigheten, får også Norge merke effektene av den globale finanskrisen. Mange bedrifter må nedbemanne eller si opp. Arbeidsledigheten øker og mange er permitterte. I denne situasjonen har Regjeringen lagt fram mange tiltak for å bidra til økt aktivitet i økonomien og holde folk i jobb.

Arbeidslivsspørsmål er knyttet til en rekke områder, fra arbeidsmiljø og pensjon til næringspolitikk og innsats mot diskriminering. Dette er et felt med stadig nye utfordringer, som nå også utfordres av det økonomiske tilbakeslaget i verdensøkonomien.

I denne rapporten er det søkt gjort opp status for innsatsen så langt på en rekke av de sentrale områdene innenfor arbeidslivet.

Før forrige stortingsvalg sendte Landsorganisasjonen i Norge (LO) samtlige partier en rekke spørsmål om deres standpunkter i sentrale arbeidslivsspørsmål. Spørsmålene var basert på innspill fra 44.000 medlemmer. Dette fagligpolitiske regnskapet tar utgangspunkt i disse spørsmålene.

1. Trygg pensjonen

Vil Regjeringen at den offentlige folketrygden fortsatt skal være bærebjelken i vårt pensjonssystem, og gi minst samme dekningsgrad som i dag?

JA ! Pensjonsforlikene i Stortinget 2005 og 2007 og Regjeringens oppfølging med forslag til nytt lovverk i 2009 viser at folketrygden fortsatt vil være bærebjelken i pensjonssystemet, med om lag samme dekningsgrad som i dag.

Vil Regjeringen innføre lovfestet tjenestepensjon for alle?

Ja! Obligatorisk tjenestepensjon ble innført fra 2006 som del av pensjonsreformen.

Vil Regjeringen sikre en videreføring av dagens AFP-ordning?

Ja! AFP-ordningen ble sikret for framtiden gjennom pensjonsforliket i Stortinget i 2005 og lønnsoppgjøret i 2008. Organisering, finansiering og administrasjon av AFP i offentlig sektor utredes og avklares under lønnsoppgjøret i 2009.

Vil Regjeringen sikre at tjenestepensjonsordningene i stat og kommune fortsatt skal gi de ansatte en pensjon som tilsvarer 66 prosent av sluttlønna?

Ja! Pensjonsforliket i Stortinget i 2005 sikrer at tjenestepensjon tilsvarende to tredjedeler av sluttlønn i offentlig sektor (bruttoordninger) videreføres. De offentlige tjenestepensjonsordningene må tilpasses den nye folketrygdmodellen, men slik at de også omfattes av delingstall og ny indeksering. Framtidens offentlige tjenestepensjon skal avklares nærmere i lønnsoppgjøret 2009.

Vil Regjeringen sikre alle en samlet pensjonsdekning på mellom 60 og 70 prosent?

Gjennom det pågående arbeidet med pensjonsreformen legges det et grunnlag for at alle grupper også i privat sektor etter hvert kan få en samlet pensjonsdekning på mellom 60 og 70 prosent. Etableringen av ordningen med obligatorisk tjenestepensjon i 2006 gir alle et tillegg til folketrygden. Framtidens AFP, som ble avklart i lønnsoppgjøret 2008, vil være et tillegg til folketrygden for alle som omfattes av ordningen.

Regjeringen har også satt ned et utvalg for å vurdere bredere tjeneste-pensjonsordninger som kan forvaltes i samarbeid med arbeidslivets parter.

2. Forsvar sykelønnsordningen

Vil Regjeringen garantere at dagens sykelønnsordning med lønn fra første dag opp til 6 G beholdes, uavhengig av utviklingen i sykefraværet?

Ja! Regjeringen har sikret arbeidstakernes rettigheter i sykelønnsordningen.

Vil Regjeringen videreføre og styrke arbeidet med Inkluderende arbeidsliv?

Ja! Avtalen ble reforhandlet for perioden 2006–2009. I tillegg til opprinnelig avtale er det inngått fire detaljerte tilleggsavtaler og iverksatt mange nye fellestiltak. Det er avsatt vel 1 mrd. kroner som gjennom IA-arbeidet i dag fordeles på ulike tiltak for å få sykmeldte raskere tilbake til arbeid, samt andre tiltak som det er bred enighet om å støtte.

3. En styrket arbeidsmiljølov

Vil Regjeringen reversere endringene i arbeidsmiljøloven som gir adgang til å øke arbeidstiden til 13 timer per dag?

Ja! Endringen FrP og Bondevikregjeringen vedtok er omgjort.

Vil Regjeringen reversere endringene i arbeidsmiljøloven som vil øke adgangen til bruk av overtid?

Ja! Endringen FrP og Bondevikregjeringen vedtok er omgjort.

Vil Regjeringen reversere endringene i arbeidsmiljøloven som gir svekkelse av stillingsvern gjennom endringene i retten til å stå i stilling?

Ja! Endringen FrP og Bondevikregjeringen vedtok er omgjort.

Vil Regjeringen reversere endringene i arbeidsmiljøloven som gir økt adgang til midlertidige ansettelser?

Ja! Endringen FrP og Bondevikregjeringen vedtok er omgjort.

Vil Regjeringen reversere endringene i arbeidsmiljøloven som vil føre til svekkelse av de tillitsvalgtes innflytelse?

Ja! Endringen FrP og Bondevikregjeringen vedtok er omgjort.

Vil Regjeringen reversere endringene i tjenestemannsloven, for eksempel når det gjelder stillingsvernet og ventelønnsordningen?

Ja! Endringen FrP og Bondevikregjeringen vedtok er omgjort.

Vil Regjeringen sikre homofile arbeidstakere lovbeskyttelse mot usaklig utestenging fra stillinger de er kvalifisert til, også innenfor kirke og trossamfunn?

Ja! Regjeringen har fjernet den særskilte unntaksbestemmelsen som i dag åpner for å
Diskriminere homofile ved ansettelse i tros - og livssynsorganisasjoner.

4. Kamp mot privatisering

Vil Regjeringen satse på velferd framfor skattelettelser til dem som har mest fra før?

Ja! Skattenivået ble økt med 11 milliarder kroner i 2006-budsjettet i forhold til Bondevik-regjeringens budsjettforslag. Skattene er økt ytterligere 2 milliarder i 2007, slik at Regjeringen i 2007 hadde 13 milliarder kroner mer til rådighet enn vi ville hatt med fortsatt borgerlig regjering. Samme skattenivå er opprettholdt i de etterfølgende statsbudsjetter, når en ser bort fra ekstraordinære tiltak i forbindelse med tiltakspakken som ble lagt fram i januar i år. Det har bl.a. gjort det mulig å styrke skoletilbudet og eldretjenesten i kommunene, øke barnehageutbyggingen og øke bevilgningene til sykehus.

Vil Regjeringen si nei til konkurranseutsetting, anbud og privatisering av offentlige velferdstjenester?

Ja! Regjeringen har klare betenkeligheter med å konkurranseutsette helse- og omsorgsoppgaver og annen kjernevirksomhet i kommunal sektor. Det er gitt beskjed om at omfanget av avtaler mellom de regionale helseforetakene og private kommersielle sykehus skal begrenses. I skolepolitikken har Regjeringen stanset privatiseringen av fellesskolen og fått gjennomslag for store økninger i overføringene til kommunesektoren.

Ja! Skattedirektoratet valgte f.eks. å ikke gjennomføre planlagt konkurranseutsetting av støttetjenester ved hovedkontoret på Helsfyr etter regjeringsskiftet. Regjeringen har stanset den forrige regjeringens opplegg

for videre konkurranseutsetting av drifts- og vedlikeholdsoppgavene i Jernbaneverket.

Vil Regjeringen si nei til at kollektiv persontransport settes ut på anbud?

Regjeringen har sagt nei til ytterligere konkurranseutsetting av persontransport på jernbanen. Et forslag til lovendring som sikrer arbeidstakere samme rettigheter ved bruk av anbud som ved virksomhetsoverdragelse har vært på høring og proposisjonen er lagt fram for Stortinget.

Vil Regjeringen si nei til en omfattende privatisering av Forsvarets støttefunksjoner?

Ja! I den pågående moderniseringen av Forsvaret har Regjeringen lagt opp til å prioritere effektivisering internt i Forsvarets militære organisasjon, der det er mulig og hensiktsmessig, framfor å sette deler av Forsvarets virksomhet ut til eksterne aktører. I vurderingen av hva som er formålstjenlige moderniseringstiltak, skal totaløkonomiske forhold legges til grunn, ikke bare bedriftsøkonomiske innsparinger. Regjeringen avsluttet i 2005 arbeidet med å omdanne FLO/TV til AS. Bortsetting av basedriften på Haakonsvern, mellomvedlikehold F-16, og vedlikeholdet av hjulgående materiell, ble også stoppet.

Vil Regjeringen endre friskoleloven slik at frislippet av privatskoler stoppes?

Ja! Bondevik-regjeringens frislipp ble stanset gjennom en midlertidig friskolelov. Det er vedtatt en ny privatskolelov som gir skoler som allerede har startet opp mulighet til fortsatt drift, og som begrenser godkjenningen av nye privatskoler til de som drives på følgende grunnlag: – religiøst – anerkjent pedagogisk retning og internasjonalt.

Vil Regjeringen at universiteter og høgskoler fortsatt skal være forvaltningsorganer i offentlig eie?

Ja! Regjeringen vil beholde universiteter og høgskoler som forvaltningsorganer som eies av det offentlige. Private institusjoner skal fortsatt supplere offentlige tilbud.

Vil Regjeringen gjenopprette politisk styring av sykehusene?

Ja! Regjeringen styrer sykehusene gjennom foretaksmøter og oppdragsdokument, der det er gitt viktige politiske føringer. Det er også gjort endringer i sammensetningen av helseforetakenes styrer for å få en sterkere regional forankring. Et flertall av de eieroppnevnte styremedlemmene utnevnes nå blant folkevalgte som er foreslått av fylkeskommuner/kommuner og Sametinget.

Vil Regjeringen avvikle dagens skattefradrag for private helseforsikringer?

Ja! Skattefritaket for arbeidsgivers dekning av helseforsikringer og sykdomsutgifter ble avviklet i 2006-budsjettet.

Vil Regjeringen utarbeide forpliktende opptrappingsplaner for en styrket kommuneøkonomi og sykehusøkonomi?

Styrkingen av kommuneøkonomien viser at denne regjeringen prioriterer kommunesektoren meget høyt, slik at tjenestetilbudet til innbyggerne kan forbedres.
Realveksten i kommunesektorens samlede inntekter har vært om lag 20 milliarder kroner de tre første årene i denne stortingsperioden (2006–2008). Regjeringen har økt kommunesektorens inntekter ytterligere i 2009, slik at den samlede realveksten i denne stortingsperioden kan anslås til nær 30 milliarder kroner. I tillegg kommer vedlikeholdstilskudd og momskompensasjon på til sammen 4,75 milliarder gjennom den tiltakspakken som ble lagt fram i januar. Dette er engangsinntekter i 2009.

Det har blitt vel 45.000 flere årsverk i kommunesektoren de siste tre årene. Regjeringen har også styrket sykehusøkonomien betydelig. Siden 2005 vil vi med budsjettet for 2009 anslå realveksten til pasientbehandling, inkludert opptrappingsplanen for rus og opptrappingsplan for psykisk helse, til 8,3 milliarder kroner inkl. 1 milliard kroner til vedlikehold i 2009 gjennom den tiltakspakken som ble lagt fram i januar i år. I tillegg er bevilgninger til pensjoner økt med 4,9 milliarder.

Vil Regjeringen sikre et aktivt norsk offentlig eierskap i strategisk viktige bedrifter, i energisektoren og i samfunnets infrastruktur?

I eierskapsmeldingen «Et aktivt og langsiktig eierskap» fra 2006 framgår det at staten skal være en aktiv, langsiktig eier i viktige norske selskap. I meldingen klargjøres Regjeringens mål med eierskapet generelt og i det enkelte selskap. Det framlegges et eget årlig dokument, Regjeringens eierpolitikk, hvor målene gjengis. Her klargjøres mål og forventninger staten har som eier, noe som har betydning for det strategiske arbeid i selskapene.

Gjennom endring i konsesjonslovgivningen i 2008 har Regjeringen sikret offentlig kontroll over vannkraftressursene. Regjeringen tar sikte på at statens eierskap i norsk næringsliv skal ligge på om lag samme nivå som i dag. I tråd med dette foreslo Regjeringen i St.prp nr. 1 for 2007–2008 at Stortinget trakk tilbake alle tidligere gitte fullmakter til å redusere statens eierandeler gjennom salg av aksjer. Stortinget sluttet seg til dette. Regjeringen vil videreføre det statlige eierskapet i Avinor AS, bl.a. for å sikre kontrollen med strategisk viktig infrastruktur og for å sikre en solidarisk overføring av ressurser mellom lufthavner med ulikt inntekts-potensial på en effektiv og robust måte. Regjeringen har børsnotert Cermaq (2005), men sikret en fortsatt statlig kontroll gjennom å beholde 43 prosent av aksjene. Regjeringen har styrket eierskapet i Nammo fra 45 til 50 prosent ved å kjøpe nye aksjer. Regjeringen har deltatt med sin eierandel i å styrke egenkapitalen i Eksportfinans og gi en porteføljegaranti. Regjeringen har solgt statens aksjer i BaneTele for å sikre en god industriell utvikling i selskapet, men selskapet er fortsatt i offentlig eie (blir overtatt av Bredbåndsalliansen som er eid av regionale kraftselskap). Regjeringen har foreslått for Stortinget at staten deltar med sin eierandel i å øke egenkapitalen i SAS. Regjeringen har på visse vilkår støttet en eventuell økning av egenkapitalen i Telenor knyttet til industriell satsing i India.

Vil Regjeringen gå imot statlig nedsalg i Statoil, Telenor, Statnett, Statkraft, NSB, Posten og Statsbygg?

I Eierskapsmeldingen slås det fast at Regjeringen vil opprettholde statens eierandeler i DnB NOR, Telenor, NSB, Posten, Kongsberg Gruppen, Norsk Hydro, Statoil og Yara.

Det heter videre at Regjeringen vil opprettholde Statkraft, Statnett og Statsskog som heleide selskaper. Ved sammenslåingen av petroleumsvirksomheten i Norsk Hydro med Statoil ble det besluttet å øke eierandelen i det samlede StatoilHydro til 67 prosent.

5. Sosial dumping

Vil Regjeringen at norske lønns- og arbeidsvilkår skal ligge til grunn for alt arbeid som skjer i Norge og i norsk territorialfarvann?

Ja! Gjennomføringen av handlingsplanen mot sosial dumping lansert av statsministeren 1. mai 2006 og Handlingsplan 2 lagt fram i statsbudsjettet for 2009, styrker både regelverket og kontrollen gjennom en lang rekke tiltak. Forskrift om arbeidstillatelse for utenlandske sjøfolk på utenlandsregistrerte skip har vært på fornyet høring. Aktørene i næringen bør påregne at sokkelen vil bli omfattet av forskriften.
Regjeringen vil fastsette forskrift om arbeidstillatelse snarest mulig etter at høringen er avsluttet.

Vil Regjeringen at hovedentreprenør/oppdragsgiver gjøres ansvarlig for at underentreprenører følger arbeidslivets spilleregler og lov og avtaleverk?

Ja! «Påse» ansvar for oppdragsgiver i forhold til sosial dumping er gjennomført. I tillegg vil Regjeringen innføre solidaransvar for oppdragsgiver etter allmenngjøringsloven.

Vil Regjeringen at det innføres autorisasjon for privat arbeidsformidling, vikarbyråer og utleiebyråer?

Ja! Godkjenningsordning for vikarbyråer er gjennomført 1. januar 2009.

Vil Regjeringen at de tillitsvalgte får lovfestet innsynsrett i lønnsforhold og arbeidsavtaler i bedriften?

Ja! Innsynsrett for tillitsvalgte i forhold til sosial dumping er gjennomført.

Vil Regjeringen at ILO-konvensjonen nr. 94 blir gjort gjeldende i Norge, slik at arbeid som er satt bort på entreprise av staten, statlige foretak, fylkeskommuner og kommuner skal baseres på lønns- og arbeidsforhold som er vanlig for sammenlignbart arbeid i Norge?

Ja! Etter mai 2008 gjelder ILO 94 også i kommunesektoren.

Vil Regjeringen at det nedlegges veto mot EU-bestemmelser som svekker faglige rettigheter og medfører sosial dumping?

Det er ikke gitt tilslutning til bestemmelser som svekker faglige rettigheter eller medfører sosial dumping.

Vil Regjeringen at reglene for inn- og utleie av arbeidskraft strammes inn, og at innleie skal avtales med tillitsvalgt?

Ja! Godkjenningsordning for vikarbyråer og innstramming i regelverket for leie av arbeidskraft mellom bedrifter er gjennomført.

6. Arbeid til alle

Vil Regjeringen gjeninnføre ungdomsgarantien som sikrer all ungdom under 25 år rett til enten arbeid, utdanning eller kompetansegivende opplæring innen seks måneder?

Ja! I 2007 ble ungdommer under 25 år gitt en oppfølgingsgaranti, som sikrer dem særskilt oppfølging etter tre måneders arbeidsledighet. Fra 2009 innføres en garanti som sikrer arbeidsmarkedstiltak innen seks måneders ledighet.

Vil Regjeringen lovfeste retten til lærlingplasser og opplæringsplasser?

Regjeringen har i samarbeid med partene i arbeidslivet arbeidet for å øke antallet læreplasser. Det har gitt resultater. Samtidig viser nedgangen i antall nye lærekontrakter for 2008 at det er viktig å fortsette arbeidet.

Utviklingen må ses i lys av at det var flere som søkte om læreplass i 2008 enn tidligere, og at inntaket varierer med konjunkturene. Tilskuddet per læreplass ble midlertidig økt i tiltakspakken for arbeid som ble lagt fram i januar 2009. Vi fortsetter innsatsen, og vi ser også på muligheten for å øke inntaket av lærlinger i offentlig sektor. Noen lovfesting er foreløpig ikke aktuelt.

Regjeringen videreførte kravet til to opplæringsstillinger for skip i nettolønnsordningen. Maritim kompetanse er praksisbasert og krever opplæringstid på skip. Skip i nettolønnsordningen må betale en månedlig sum til stiftelsen Norsk Maritim kompetanse. I 2007 finansierte stiftelsen om lag 2000 opplæringsstillinger, mot om lag 1200 ved utgangen av 2004. (1500 ved utgangen av 2005.)

Vil Regjeringen at studielån og stipend minst reguleres i takt med prisstigningen?

Regjeringen har foreslått at satsene i Lånekassen justeres i takt med prisstigningen i budsjettene for 2006–2009.

Vil Regjeringen øke antall tiltaksplasser betydelig for å sikre at de arbeidsledige kommer inn på arbeidsmarkedet igjen?

Ja! Arbeidsmarkedstiltakene har vært holdt på et høyt nivå selv om ledigheten har vært lav, og økes nå etter Regjeringens tiltakspakke mot finanskrisen med 6000 plasser.

Vil Regjeringen rette opp kuttene og endringene fra 2002 i dagpengene for de arbeidsledige, herunder fjerning av ferietillegget, økning av ventetiden for å få dagpenger fra 3 til 5 dager?

Ja! Ferietillegget er gjeninnført. Ventetiden for å få dagpenger er redusert fra 5 til 3 dager.

Vil Regjeringen innføre garantier for arbeid eller utdanningstiltak ved utløp av dagpengeperioden?

En oppfølgingsgaranti for ungdom i alderen 20–24 år ble iverksatt 2007, og en tiltaksgaranti for samme gruppe er innført fra 2009.

Vil Regjeringen at ordningen med utdanningsvikariater videreføres og utbygges?

Fra høsten 2007 ble det iverksatt en ny ordning med tdanningspermisjoner. Det er satt av 20 millioner kroner årlig til ordningen under den fornyede avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen).

7. En aktiv industri- og næringspolitikk

Vil Regjeringen utarbeide en forpliktende offentlig sysselsettingsstrategi og næringspolitisk handlingsplan for å bekjempe arbeidsledigheten og skape nye arbeidsplasser?

Regjeringen la i januar 2009 fram stortingsproposisjonen «Tiltak for arbeid» for å trygge eksisterende arbeidsplasser og skape nye. Tiltakene var blant annet rettet mot økt sysselsetting innenfor kommunesektoren, bygg, energi og samferdsel. Regjeringen har lagt fram Stortingsmelding om innovasjon. Den beskriver vårt langsiktige arbeid for å legge til rette for et nyskapende og bærekraftig Norge. I meldingen vektlegger vi å fremme skapende mennesker, stimulere til entreprenørskap, innovative medarbeidere og et godt klima for innovasjon. Som et konkret punkt til oppfølging av innovasjonsmeldingen vil Regjeringen utarbeide en overordnet næringspolitisk strategi for små og mellomstore bedrifter. Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk (nettolønnsordningen) ivaretar bruk av norske sjøfolk om bord på norske skip. Ordningen bidrar til at norske rederier får konkurransedyktige vilkår i forhold til andre europeiske land.

Vil Regjeringen ta naturgassen i bruk for å skape arbeidsplasser i Norge?

Ja! Regjeringen vil bidra til at gassressursene i langt større grad bidrar til innenlands næringsutvikling, verdiskaping og arbeidsplasser Gjennom Gassmaks bidrar vi til at det utvikles ny kunnskap som kan muliggjøre økt verdiskaping ved industriell bruk av naturgass. Gjennom Enova er det etablert flere LNG -mottak langs kysten, slik at naturgass over tid kan gjøres mer tilgjengelig i flere områder.

Vil Regjeringen gi nye konsesjoner for gasskraftverk i Norge, med bruk av best tilgjengelige kommersielle teknologi?

Ja! Skogn er forlenget og det er gitt konsesjon og utslippstillatelse til Mongstad kraft-/varmeverk.

Vil Regjeringen åpne for igangsetting av økt olje- og gassproduksjon i Nordområdene?

Ja! Gjennom den helhetlige forvaltningsplanen for Lofoten–Barentshavet er det sikret forutsigbare rammebetingelser for olje- og gassaktivitet. Forvaltningen skal revideres i 2010. Siden 2005 er det tildelt totalt 19 nye utvinningstillatelser i Barentshavet gjennom TFO 2006, TFO 2007, TFO 2008 og 19. konsesjonsrunde. I 20. konsesjonsrunde er det utlyst 28 blokker i de umodne områdene i Barentshavet.
Tildelinger planlegges våren 2009.

Vil Regjeringen at norsk leverandørindustri skal sikres oppdrag og rammebetingelser på samme vilkår som konkurrentene?

Ja! Regjeringen har sørget for gode og konkurransedyktige rammevilkår for norsk eksportrettet næringsliv ved at rammen for Alminnelig garantiordning under Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK) i 2008 ble utvidet fra 50 til 110 milliarder kr. Rammen for GIEKs byggelånsgarantiordning for skip ble i 2008 utvidet fra 5 milliarder til 8 milliarder kr. Rammen for GIEKs U-landsordning er utvidet fra 2,1 milliarder til 3,15 milliarder kr. Gjennom statlige lån til Eksportfinans har Regjeringen sørget for at norske eksportbedrifter får finansiering.

Vil Regjeringen gjeninnføre en ny og forsterket ervervslov?

Fra 1. juli 2008 har Regjeringen innført en ny lov om meldeplikt ved nedlegging av næringsvirksomhet (omstillingsloven). Gjennom omstillingsloven har vi etablert en ny arena for samarbeid mellom næringsliv og myndigheter. Loven sikrer at alle alternativer til nedlegging kommer på bordet og blir vurdert. Den gamle ervervsloven regulerte eierskifter i norske bedrifter, mens omstillingsloven er rettet direkte mot nedlegging. Dette gir en bedre og langt mer treffsikker ordning enn med den gamle ervervsloven. Formålet er å ivareta hensynet til lokalsamfunnet og den

enkelte ansatte, samtidig som bedriftenes mulighet for omstilling opprettholdes.

8. Likestilling

Vil Regjeringen lovfeste at heltid må være en rettighet og deltid en mulighet?

Den nye arbeidsmiljøloven fra 2006 innebærer lovfestet fortrinnsrett for deltidsansatte når dette ikke er til vesentlig ulempe for bedriften. Et offentlig utvalg ledet av professor Steinar Holden ble bedt om å vurdere fortrinnsretten, og mente i sin utredning i oktober 2008 at denne har virket positivt. Utvalget foreslo ikke ytterligere styrking av fortrinnsretten.

Vil Regjeringen innføre lik arbeidstid for skift- og turnusarbeid der summen av vakter kveld/natt og søndag utgjør minst 1/3 av antallet vakter?

Regjeringen har lagt fram lovforslag der det foreslås at arbeidsmiljøloven § 10-4 endres slik at Holden-utvalgets prinsipp om alminnelig arbeidstid innføres for tredelt skift- og turnusarbeid, hvor den enkelte arbeidstaker også arbeider om søndagene.

Vil Regjeringen at yrkesskadeforsikringsloven skal gjøres kjønnsnøytral slik at belastningslidelser og andre typiske «kvinnesykdommer» omfattes av dekningsområdet?

Arbeids- og inkluderingsdepartementet tar sikte på å legge fram ny lov om yrkesskade før valget. Det legges opp til å slå sammen dagens to ordninger for yrkesskadeforsikring til én, og samtidig gi bedre mulighet for å få dekning for yrkessykdommer.

Vil Regjeringen sikre retten til rimelig barnehageplass for alle barn?

Ja! Regjeringen har satt ned prisen for barnehageplasser til en makspris på 2330 kroner, og vil videreføre denne til prisen er redusert til 1750 kroner (2005-kroner). Det er gjennomført en storstilt økning i antallet barnehage-

plasser, og ved utgangen av 2008 var målet om full dekning i all hovedsak nådd. Retten til barnehageplass lovfestes og trer i kraft i 2009.

Vil Regjeringen utvide foreldrepermisjonen og øke den delen av permisjonen som er forbeholdt far?

Regjeringen utvidet den delen av permisjonen som er forbeholdt far (fedrekvoten) med én uke til 6 uker fra 1.7.06. Regjeringen har med virkning fra 1.7.09 forlenget foreldrepermisjonen med 2 uker til 46 uker med 100 prosent lønnskompensasjon eller 56 uker med 80 prosent. Fedrekvoten utvides fra samme tidspunkt med 4 uker til 10 uker. I St.meld. nr. 8 (2008–2009) «Om menn, mannsroller og likestilling», varslet Regjeringen at den tar sikte på ytterligere utvidelse av fedrekvoten til 14 uker.

Vil Regjeringen sikre ammefri med lønn?

Barne- og likestillingsdepartementet utreder i samarbeid med AID og HOD hvordan alle yrkesaktive mødre med små barn kan sikres rett til lønn under ammefri.

Vil Regjeringen at fedre fullt ut skal sikres selvstendige rettigheter til opptjening og uttak av fødselspenger?

St.meld. nr. 8 (2008–2009) «Om menn, mannsroller og likestilling» varsler at Regjeringen vil arbeide for å gi alle fedre selvstendig rett til fedrekvote. Gjennomføringstidspunktet må vurderes i sammenheng med budsjett-prosessen.

Vil Regjeringen støtte forsøk med 6-timers arbeidsdag?

Ja! Forsøket med redusert arbeidstid for seniorer er fulgt opp. Forsøket løper til 01.08.2009. Videre har Regjeringen fått utarbeidet ni utredninger som gjelder temaer knyttet til redusert arbeidstid, f.eks. turnus, syke-fravær, småbarnsforeldre mm.

Vil Regjeringen at lov om likestilling skal gjøres gjeldende i Den norske kirke og andre trossamfunn?

Regjeringen har foreslått lovendringer som skal fjerne de generelle unntakene for forskjellsbehandling ved ansettelser i tros- og livssynssamfunn.

Vil Regjeringen forandre lov om likestilling slik at § 21 (representasjon av begge kjønn i offentlige råd, styrer og utvalg) gjøres gjeldende for private virksomheter og frivillige organisasjoner?

Fra 1.1.06 trådte endringen i allmennaksjeselskapsloven, som sier at det skal være et visst antall av hvert kjønn representert i allmennaksjeselskapenes styrer, i kraft. Per juli 2008 var 40,5 prosent av styremedlemmene kvinner. Regjeringen har gjort endringer i samvirkeloven som innebærer krav om representasjon av begge kjønn på lik linje med reglene i allmennaksjeselskapsloven. Regjeringen har foreslått for Stortinget å sette tilsvarende krav til de kommunale aksjeselskapene.

9. Et organisert arbeidsliv

Vil Regjeringen akseptere det kollektive avtalesystemet og den lovfestede retten til arbeidskamp?

Ja!

Vil Regjeringen gå imot begrensninger i streikeretten?

Ja!

Vil Regjeringen doble skattefradraget for fagforeningskontingenten fra kr 1800 til kr 3600?

Skattefradraget for fagforeningskontingent er økt med 450 kroner hvert år siden regjeringsskiftet, og fradraget er derfor nå doblet til 3600 kroner.

Utgitt av:
Statsministerens kontor

Trykk: Departementenes servicesenter
05/2009 - opplag 200

MILJØMERKET
Trykkeri 241-446